PI
0448

TEATRU ŞI MUZICĂ

P.e. 104254

Nr. 4 1955

GEORGE ENESCU

S-a stins din viață, miercuri 4 mai 1955, George Enescu, cel mai mare muzician romîn și unul dintre cei mai de seamă muzicieni ai vremurilor noastre.

Adînc legat de patria și poporul din mijlocul căruia s-a ridicat, el și-a îndreptat pînă în ultimele clipe ale vieții gîndurile spre patria dorită.

Țintuit de boală pe patul de suferință, cu puțin timp înainte de a se sfîrși el ne-a transmis: «Mă gîndesc tot timpul la țară, sînt cu tot sufletul, în fiecare clipă, alături de poporul nostru. După ce mă voi face bine am o singură dorință — să viu în țară». Însă această dorință, exprimată de el în scris către unii oameni de răspundere din țara noastră, nu a mai putut să fie îndeplinită.

George Enescu a fost un deschizător de drumuri în muzica românească, arătînd prin compozițiile sale, calea adevăratei dezvoltări a școlii naționale, izbutind să toarne în forme de o înaltă perfecțiune artistică bogăția nepieritoare a muzicii noastre populare.

Născut în 7/19 august 1881 la Liveni, în nordul Moldovei, George Enescu a dovedit o deosebită precocitate muzicală, începînd de la vîrsta de 4 ani să cînte la vioară și peste puțin timp dînd la iveală primele încercări de compoziție. Dezvoltarea aptitudinilor sale creatoare se datorește mult sfaturilor înțelepte ale înaintașului muzicii românești Eduard Caudella, care îi deschide calea spre dobîndirea unei înalte măiestrii.

Educația muzicală, Enescu și-a desăvîrșit-o mai întîi la Conservatorul din Viena — unde ia lecții începînd de la vîrsta de 7 ani cu Georg Hellmesberger (vioară) și R. Fuchs (compoziție), iar apoi (din anul 1892) la conservatorul din Paris, unde se bucură de îndrumarea violonistului Martin Pierre Joseph Marsik și a marilor compozitori Jules Massenet și Gabriel Fauré.

La vîrsta de 16 ani, Enescu debutează pe tărîmul compoziției cu lucrarea sa simfonică «Poema română». Chiar din aceste începuturi manifestă atașamentul său pentru folclorul muzical al patriei, care avea să-l călăuzească în făurirea unor lucrări atît de valoroase pentru patrimoniul muzicii românești ca: cele două rapsodii române — cunoscute și apreciate în toată lumea — Sonata a treia pentru vioară și pian în stil românesc — Suita pentru vioară și pian, «Impresii din copilărie», Suita sătească pentru orchestră, Uvertura pe motive românești și altele. În opera sa se concentrează tot ceea ce este mai bun și mai înalt în sufletul poporului său.

Entuziast sprijinitor al dezvoltării școlii muzicale naționale, Enescu a înființat în anul 1912 un premiu anual pentru cele mai bune lucrări scrise de

tinerii compozitori romîni, iar sfaturile lui prețioase au contribuit la luminarea orizontului creator al multora dintre muzicienii noștri.

Ca interpret — în deosebi ca violonist — Enescu a dobîndit succese răsunătoare în toate părțile lumii. El este socotit ca unul dintre cei mai mari maeștri contemporani în redarea lucrărilor lui Johann Sebastian Bach. Arta interpretativă a lui Enescu se distinge printr-o neasemuită noblețe și expresivitate poetică. În spiritul principiilor sale interpretative, el a educat generații de muzicieni, unii dintre elevii săi fiind mari virtuoși cu renume mondial.

Aprofundînd capodoperele muzicii clasice, Enescu a arătat în același timp, în activitatea sa interpretativă, mai cu seamă ca dirijor, dragostea sa pentru creația muzicală națională, popularizînd-o atît în țară cît și peste hotare. De asemenea, după 23 August 1944, el a fost printre primii muzicieni romîni care au interpretat capodoperele muzicii sovietice, executînd printre altele, în primă audiție, Simfonia a 7-a a Leningradului de Șostacovici și Concertul pentru vioară de Haciaturian.

Ca membru fondator al Academiei Republicii Populare Romîne, unanim prețuit și stimat pentru multilaterala sa activitate artistică, Enescu a sprijinit ridicarea culturii noi a patriei noastre.

Ceea ce l-a înălțat în ochii tuturor pe George Enescu a fost dragostea fierbinte de patrie, pe care a cinstit-o printr-o muncă neobosită de peste jumătate de veac și căreia i-a dedicat ultimele sale gînduri. El a ridicat munca la rangul celei mai însemnate îndatoriri a artistului și a răspîndit prin creația și activitatea sa în lumea întreagă faima geniului artistic al poporului nostru, care și-a găsit în personalitatea lui un strălucit exponent al minunatelor sale aptitudini creatoare. Viața de muncă, modestia și probitatea profesională a lui George Enescu sînt și trebuie să fie pilduitoare pentru orice artist conștient de nobila sa misiune.

Creația lui George Enescu va străjui și mai departe înflorirea muzicii noastre, iar prețuirea contribuției sale la tezaurul universal al artei va crește fără încetare.

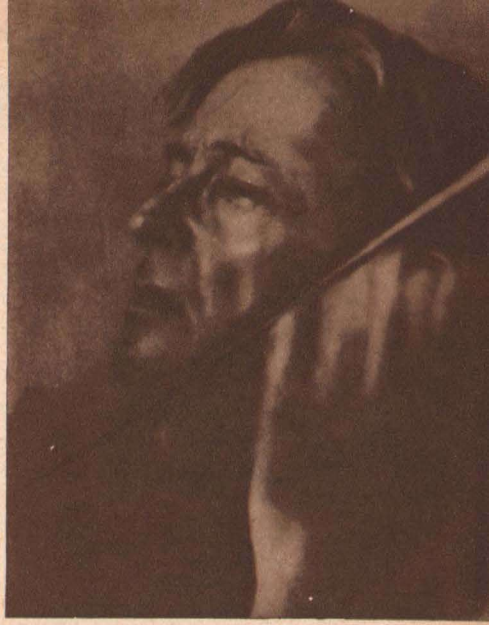

Figura sa luminoasă va trăi veșnic în inima poporului nostru.

În fața marelui dipărut ne înclinăm cu adîncă durere și cu hotărîrea de a duce mai departe moștenirea sa spirituală, servind astfel poporul nostru pe care George Enescu l-a iubit și slujit pînă în ultima clipă a vieții sale.

Prezidiul Academiei R.P.R., Uniunea Compozitorilor din R.P.R., Ministerul Culturii, Ministerul Învățămîntului, Direcția Generală a Radiodifuziunii, Uniunea Scriitorilor din R.P.R., Filarmonica de Stat «George Enescu» din București, Conservatorul «Ciprian Porumbescu» din București, Teatrul de Operă și Balet al R. P. R.

P.C. 104254.

BIBLIOTECA ACADEMIEI REPUBLICII POPULARE ROMÎNE

Friedrich Schiller

La comemorarea a 150 de ani dela moartea scriitorului

Printre personalităţile de seamă ale trecutului care prin gîndirea şi opera lor au înflăcărat lupta popoarelor pentru libertate şi dreptate, se află la loc de cinste marele scriitor german Friedrich Schiller.

Cuvîntul de răzvrătire împotriva tiraniei şi a nedreptăţii sociale, ce străbate opera dramatică a lui Schiller, a însemnat o avîntată chemare, adresată omenirii, de a sfărîma lanţurile asupririi despotice a feudalismului.

Născut la 10 noiembrie 1759, la Marbach, dintr-o familie de meseriaşi, Friedrich Schiller a cunoscut de timpuriu înfăţişarea hidă a lumii aristocratice, la curtea ducelui Karl-Eugen, domnitorul Würtembergului, unde tatăl său îndeplinea funcţia de grădinar.

La vîrsta de 13 ani, Schiller este obligat să intre în şcoala-cazarmă înfiinţată de duce. Din această «plantaţie de sclavi» — cum a numit-o un poet al timpului — Schiller avea să iasă de-abia după opt ani, cu titlul de medic militar şi cu obligaţia de a servi într-unul din regimentele de mercenari, pe care ducele Karl-Eugen le vindea pe preţ bun monarhilor Europei.

Dar tînărul Schiller înţelegea să-şi croiască alt drum în viaţă. În 1781 el publică — anonim — piesa sa «Hoţii», scrisă încă pe cînd era în şcoală, şi-un an mai tîrziu fuge din ducatul de Württemberg, pentru a se dedica în întregime vocaţiei sale literare

Pentru a înfrînge hărţuiala greutăţilor materiale, el acceptă — în 1789 — un post de profesor de istorie la Universitatea din Iena. Dar flacăra creatoare nu s-a stins în Schiller. El continuă să scrie pentru teatru. Operele sale dramatice sînt inspirate acum din trecutul istoric. După Don Carlos urmează trilogia Wallenstein, apoi Maria Stuart, Ioana de Arc, Wilhelm Tell — piese străbătute de aceeaşi dragoste pentru om, de acelaşi patos pentru libertate şi dreptate, caracteristice primelor sale lucrări.

Suferinţele anilor de pribegie, lipsurile materiale îndurate în tinereţe şi boala de piept i-au grăbit sfîrşitul, doborîndu-l pe Schiller în plină maturitate creatoare la 9 mai 1805.

Comemorînd 150 de ani de la moartea lui Friedrich Schiller, întreaga omenire progresistă cinsteşte pe scriitorul care prin operele sale a înflăcărat lupta revoluţionară a popoarelor, din veacul trecut şi pînă astăzi; pe dramaturgul care a înscris pe frontispiciul primei sale lucrări cuvintele «Împotriva tiranilor» şi-a dat glas prin piesele sale unui violent protest împotriva despotismului; pe poetul plin de dragoste pentru om şi de încredere într-un viitor luminos, a cărui nemuritoare «Cîntare a bucuriei» răsună în măreaţa simfonie a IX-a a lui Beethoven.

TEATRU ŞI MUZICĂ

Hoții

Teatrul Tineretului prezintă în această ultimă parte a stagiunii, piesa «Hoții», — în care Fr. Schiller a dat glas urii și revoltei sale împotriva despotismului, corupției și minciunii, cu ajutorul cărora aristocrația încătușase poporul german.

Reprezentată pentru prima oară la Mannheim, în 13 ianuarie 1782, «Hoții» întruchipează disperarea și răzvrătirea unui tinerel german care, ca și Schiller, tînjea după libertate și voia să sfarme putreda orînduire feudală.

Acțiunea piesei se desfășoară în Germania secolului al XVIII-lea. Karl Moor, un tînăr nobil, dar însetat de libertate, este izgonit de tatăl său, contele Moor, în urma intrigilor mîrșave urzite de fratele său mezin Franz. Scîrbit de fărădelegile și josnicia lumii în care trăiește, Karl Moor ia conducerea unui grup de rebeli. El alcătuiește o adevărată ceată de briganzi cu care, aidoma haiducilor, vrea să facă dreptate într-o lume a nedreptății, trecînd-o prin foc și sînge, ucigînd și prădînd pe acei tică-

loşi reprezentaţi ai clasei stăpînitoare, care împilează şi batjocoresc poporul.

În acest timp Franz Moor şi-a atins nelegiuitele sale ţeluri, a întemniţat pe bătrînul său tată, a pus stăpînire pe domeniile şi bunurile acestuia şi încearcă s-o ademenească prin minciuni pe Amalia, logodnica credincioasă a fratelui său Karl. Dar într-o zi, Karl Moor, cuprins de dorul meleagurilor natale, se întoarce acasă. Travestit, el pătrunde în castelul familiei sale. De la un bătrîn servitor, care l-a recunoscut, Karl află de nelegiuirile săvîrşite de fratele său. Cu ceata sa de briganzi el îl eliberează pe bătrînul Moor din temniţă. Briganzii pornesc apoi să-l pedepsească pe Franz. Ei iau cu asalt castelul şi-i dau foc, în timp ce Franz, înspăimîntat, îşi pune singur capăt zilelor.

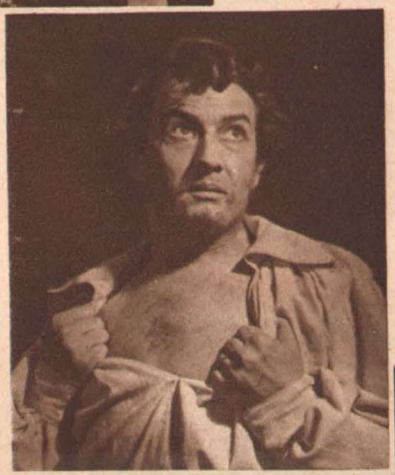

Al. Ciprian (Cosinski)

Bătrînul Moor este pe de o parte dureros lovit de moartea fiului său mezin, pe de altă parte află că celălalt fiu, Karl, este căpetenia unei cete de rebeli, pe care-i socoteşte ucigaşi de rînd. Aceste două lovituri îl ucid pe bătrîn.

Karl Moor a fost crunt răzbunat. Dar el nu-şi mai poate părăsi ceata de briganzi. Pentru a rămîne credincios legămintelor făcute tovarăşilor săi, Karl trebuie s-o jertfească pe Amalia, iubita lui, singura fiinţă care îl mai leagă de lumea unde nu se va mai întoarce niciodată. Totuşi, ros de remuşcări,

Mircea Anghelescu (Roller)

Al. Critico (Karl Moor) şi C. Clonaru (Spiegelberg)

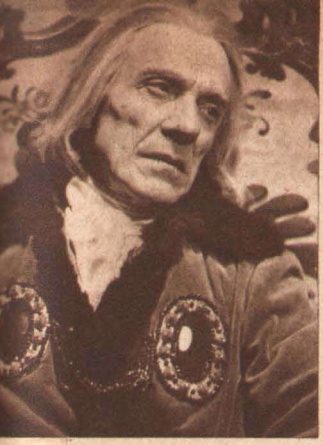

V. Valentineanu (Contele Moor)

Lya Şahighian (Amalia)

Al. Pop-Marţian (Franz Moor)

Karl se va preda justiţiei pentru a-şi ispăşi crimele.

Piesa «Hoţii» este impregnată de grandilocvenţa şi contradicţiile specifice romantismului german, dar patosul sincer al răzvrătirii împotriva tiraniei şi nedreptăţii de care este străbătută drama, suflul ei tineresc, spiritul ei protestatar i-au cucerit de-a lungul deceniilor preţuirea tuturor celor care iubesc libertatea şi dreptatea.

Pe scena Teatrului Tineretului, piesa «Hoţii», în traducerea lui N. Argintescu-Amza, va fi reprezentată în două distribuţii care vor cuprinde actori fruntaşi ai acestei scene alături de tinere talente. Astfel, ea va fi interpretată de: V. Valentineanu şi Marcel Gingulescu (contele Moor), Al. Critico şi Mircea Angelescu (Karl Moor), Al. Pop Marţian şi George Marcovici (Franz Moor), Al. Clonaru şi Florin Vasiliu (Spiegelberg), N. Făgădaru şi I. Tifor (Schweitzer), Mircea Anghelescu şi Felix Caroli (Roller), Cicerone Ionescu şi Gh. Oprina (Ratzman), G. Costin şi I. Mereuţă (Schwartz), Gh. Mihalache (Grimm), Sorin Balaban şi I. Cosma (Schufterle), George Andreescu şi N. Motoc (Herman), Al. Ciprian şi I. Mareş (Cosinski), V. Niţulescu şi G. Păunescu (Daniel), C. Rovinţescu şi D. Sireteanu (Preotul), V. Huzum (slujitorul), I. Frimu, Angheluţă, Ilie Ion, Ion Focşa (hoţi). Rolul Amaliei va fi interpretat în prima distribuţie de Lia Şahighian şi Doina Tuţescu, iar în a II-a distribuţie de Aurelia Sorescu şi Olga Tudorache.

Regia: N. Massim. Decorurile: M. Rubingher. Costumele: N. Bragalia. Asistenţi de regie: C. Popa şi E. Davides.

A. Pop-Marţian (Franz Moor) şi Lya Şahighian (Amalia)

Don Carlos

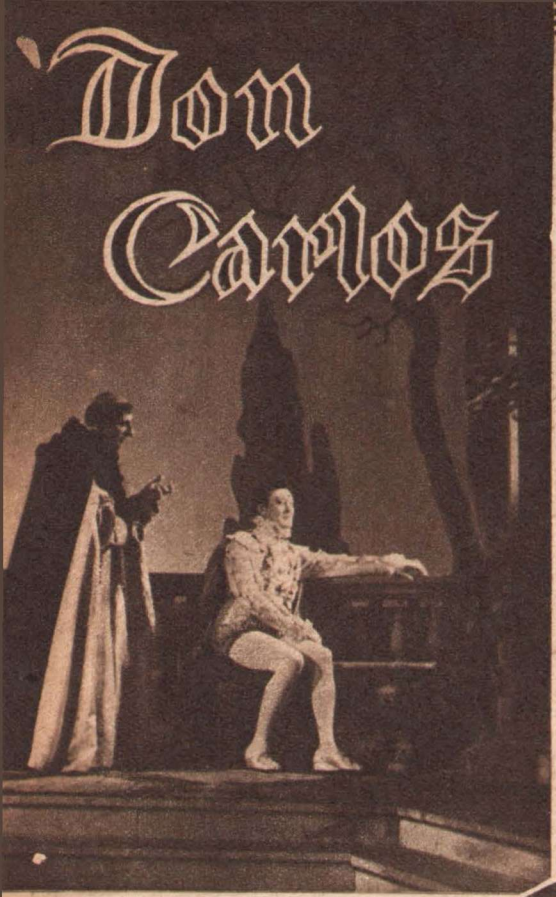

Fory Etterlé (Don Carlos) şi Mircea Balaban (Domingo)

Friedrich Schiller a scris drama sa Don Carlos, subiectul fiindu-i sugerat de o nuvelă a lui Saint Réal, scriitor francez complet uitat astăzi.

In nuvela aceasta se povesteşte dragostea lui Don Carlos, fiul lui Filip al II-lea, regele Spaniei, pentru Elisabeta de Valois, fiica regelui Henric al II-lea al Franţei şi soţia de a doua a tatălui său. Carlos a fost logodit cu ea, dar Filip, din motive politice, a stricat logodna şi a luat-o de soţie. Schiller adînceşte această povestire sentimentală şi o transfigurează. In «Don Carlos» el expune ideile lui revoluţionare şi progresiste în luptă cu obscurantismul şi fanatismul religios.

Acţiunea se petrece în 1568, epocă în care Spania era dominată de teroarea Inchiziţiei.

Filip este tipul monarhului despotic şi este dominat la rîndul lui de Inchiziţie, întruchipată în piesă de Domingo, călugărul intrigant şi viclean.

Sfetnicul de căpetenie al regelui e ducele de Alba, fanatic şi crud, care înăbuşe în sînge orice încercare de dezrobire a popoarelor din vastul imperiu al lui Filip.

In piesă apar două figuri luminoase: Carlos şi prietenul său marchizul de Posa, amîndoi însufleţiţi de dragoste faţă de oameni, iubind libertatea şi nădăjduind într-un viitor mai bun al omenirii. Carlos şi cu Posa reprezintă lumea tinereţii, a libertăţii, a viitorului, a înnoirii.

Clody Bertola (Elisabeta de Valois) şi Septimiu Sever (Marchizul de Posa)

La epoca aceea, vremea lor nu venise încă. Dar lupta lor împotriva tiraniei este un pas înainte pe calea progresului omenirii. Ideile pe care ei le rostesc sînt nemuritoare, şi — datorită acestor idei luminoase — «Don Carlos» este menit să rămînă mereu o operă vie, cu un conţinut adînc omenesc.

Tradusă de scriitorul Al. Philippide, pusă în scenă de W. Siegfried, lucrarea dramatică «Don Carlos» este interpretată de Toma Dimitriu — Filip al II-lea; Clody Bertola — Elisabeta; Fory Etterlé — Don Carlos; Nelly Sterian — Ducesa de Olivarez; Beate Fredanov — Prinţesa de Eboly; Septimiu Sever — Marchizul de Posa; Sorin Gabor — Ducele de Alba; George Mărutză — Ducele de Lerma; Mircea Balaban — Domingo; Jean Reder — Marele Inchizitor; N. Tomazoglu — Starețul etc.

Decorurile au fost realizate după schiţele lui W. Siegfried, iar costumele după schiţele Cellei Voinescu.

Fory Etterlé (Don Carlos) şi Toma Dimitr
(Filip al II-lea)

Intrigă și iubire

Făcînd parte din dramele de tinereţe ale lui Schiller, generate de influenţa curentului «Sturm und Drang», piesa Intrigă şi Iubire constituie una din cele mai puternice dovezi ale talentului său; prin forţa dramatică şi prin realismul ei, ea este un act de viguroasă acuzare la adresa regimului feudal al vremii în care a trăit poetul.

JEAN LIVESCU
Rector al Universităţii
Al.I. Cuza, Iaşi

Costel Gheorghiu (Ferdinand), Maria Georgescu-Pătraşcu (Luise), Ketty Muşatescu (soţia lui Miller) şi N. N. Matei (Miller)

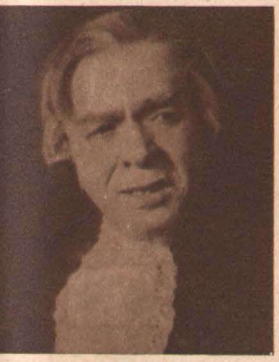

Aurel Ghițescu (Miller)

Sanda Gregorian (Sofia)

T. Dănceanu (von Kalb)

C. Țăpîrdea (cameristul)

N. N. Matei (Miller)

Alexandra Pascu Ianu (Lady Milford)

M. Cruceanu (Ferdinand)

Maria Georgescu Pătrașcu (Luise Miller)

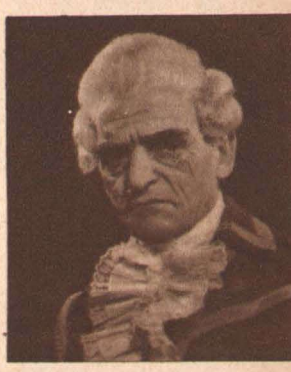

BOEMA

Undeva, sub acoperişurile înzăpezite ale Parisului, într-o mansardă sărăcăcioasă, un poet — Rodolfo — şi un prieten al lui — Marcello — îşi duc existenţa lor mizeră şi boemă.

Astfel începe primul act din cunoscuta operă a compozitorului Giacomo Puccini, creată după romanul «La vie de Bohème» (Viaţa Boemei), al scriitorului francez Henry Murger.

Considerată drept cea mai valoroasă lucrare lirică a lui Puccini, «Boema» înfăţişează viaţa care era hărăzită artiştilor, în societatea primei jumătăţi a secolului trecut.

Sărăcia care întunecă această existenţă, ilustrează pe deplin destinul tragic la care burghezia îi condamna pe artişti.

Într-adevăr dacă în actul I, prietenii din mansardă mai găseau încă puterea de a lua lucrurile în glumă — încercînd, de pildă, să se lupte cu frigul, punînd pe foc un manuscris al poetului Rodolfo, sau izbutesc să scape de plata chiriei intimidîndu-l pe proprietar —, în ultimul act această bună dispoziţie se stinge cu totul, iar veselia grupului de artişti şi literaţi este biruită de tristeţea disperată în care i-au cufundat mizeria şi bolile.

Dureroasa luptă cu viaţa a prietenei lui Rodolfo — Mimi — care pînă la urmă cade răpusă de tuberculoză, disperata hotărîre a filozofului Colline, care nu pregetă să-şi vîndă paltonul pentru a

Arta Florescu-Mimi, Dora Massini-Musette, Şerban Tassian-Marcello, Dinu Bădescu-Rodolfo şi Alexandru Bădulescu-Schaunard

cumpăra medicamentele necesare bolnavei, iată numai cîteva din realităţile semnificative dezvăluite de-a lungul operei, cu ajutorul unui limbaj muzical sincer şi direct, printr-un bogat conţinut melodic.

Scrisă în 1895 şi reprezentantă pentru prima oară în 1896 la Torino, opera « Boema » este preţuită şi iubită de mase tot mai largi de spectatori.

Creatorul Boemei, Giacomo Puccini, s-a născut la Lucca, în anul 1858, dintr-o familie de excelenţi muzicieni. El şi-a urmat studiile la conservatorul din Milano. După cîteva încercări nereuşite de compoziţie, Puccini realizează primul succes cu opera « La Villi », urmată curînd de noi lucrări printre care celebrele « Manon Lescaut », « Tosca » şi « Cio-Cio-san ».

Pe scena Teatrului de Operă şi Balet al R.P.R., « Boema » se reprezintă sub conducerea muzicală a dirijorilor Egizio Massini şi Robert Rosensteck. Din distribuţie fac parte Dinu Bădescu-George Corbeni şi Ionel Tudoran (Rodolfo), Al. Bădulescu-Costel Simionescu şi Al. Virgolici (Schaunard), Jean Bădescu-Nic. Teofănescu (Benoît), Valentina Creţoiu-Arta Florescu, Cornelia Gavrilescu şi Arax Savagian (Mimi), Ion Iorgulescu, Ştefan Uacu (Parpignol), Mihai Arnăutu-Alex. Enăceanu şi Şerban Tassian (Marcello), Viorel Ban, Nic. Secăreanu şi George Ştefănescu (Colline), Jean Bănescu-Silviu Gurău (Alcindoro), Zoe Drăgotescu, Dora Massini (Musette), Petre Nicolescu, Marin Viziru (Vamesul)

Regia este semnată de Hero Lupescu, iar decorurile şi costumele de pictor Th. Kiriacoff-Suruceanu.

George Ştefănescu-Colline, Alexandru Vîrgolici-Schaunard, Ionel Tudoran-Rodolfo şi Alexandru Enăceanu-Marcello

George Corbeni-Rodolfo, Mihail Arnăutu-Marcello, Nicolae Teofănescu-Benoît, Costel Simionescu-Schaunard şi Viorel Ban-Colline

Cornelia Gavrilescu-Mimi şi George Corbeni-Rodolfo

Teatrul de Operă şi Balet al R.P.R.

Pe scena Teatrului de Operă și Balet al R.P.R. se desfășoară munca de pregătire a operei «Aida» de Verdi. Regia a fost încredințată lui Jean Rînzescu, iar decorurile și costumele vor purta semnătura pictorului E. Cemadurov (Moscova). Direcția muzicală a spectacolului va fi asigurată de Jean Bobescu, iar coregrafia este a lui Oleg Danovski.

Consecventă principiului său de a repartiza în rolurile principale cît mai mulți interpreți, printre care și tineri, conducerea Teatrului de Operă și Balet al R.P.R. a distribuit în opera «Aida» mai mulți soliști pentru același rol. Astfel, rolul Aidei va fi cîntat alternativ de Dora Massini, Ioana Nicola, Ana Tălmăceanu-Dinescu și Maria Voloșescu. In Amneris vor cînta Zenaida Pali și Elena Cernei, iar în Radames vom asculta pe Dinu Bădescu, Ionel Tudoran, Garbis Zobian și Rudi Ledeanu. Rolul Marelui Preot va fi cîntat de Mircea Buciu și Nicolae Teofănescu, iar în Amonastro vor cînta Mihail Arnăutu, Șerban Tassian, Alexandru Enăceanu și Dinu Cuțuleanu. Alte roluri vor fi interpretate de Viorel Ban, Gheorghe Ștefănescu, Constantin Niculescu și alții.

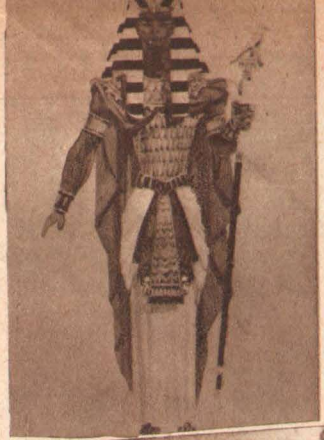

CITADELA sfărîmată

De vorbă cu dramaturgul Horia Lovinescu

Lucia Sturdza Bulandra (Bunica)

Niky Atanasiu (Costică)

Maria Filotti (Adela)

Lăsînd la o parte calităţile deosebite ale piesei «Citadela sfărîmată», calităţi pe care nu ne-am propus să le enumerăm de-a lungul acestor rînduri, ne oprim, totuşi, asupra uneia, socotind că poate face obiectul unei probleme interesante. Este vorba de maturitatea cu care a fost scrisă această lucrare dramatică.

Drumul parcurs de la «Lumina de la Ulmi» pînă la «Citadela sfărîmată» este foarte scurt. E posibil, oare, ca o piesă atît de bine scrisă, cu un conflict atît de închegat şi cu personaje atît de adînc viabile, să fie concepută şi realizată într-un timp atît de scurt? Iată ce am crezut că este interesant să-l întrebăm pe autorul celor două piese reprezentate cu atîta succes pe scenele teatrelor Naţional «I. L. Caragiale» şi «Municipal».

— Cred, ne-a răspuns tov. Horia Lovinescu, că nu exagerez dacă afirm că tema şi chiar subiectul «Citadelei sfărîmate» mă preocupă de vreo cinci ani.

Iată cum se explică faptul că la «Lumina de la Ulmi» am lucrat peste un an de zile, pe cînd «Citadela Sfărîmată» am scris-o într-o lună.»

O altă problemă, care ni se mai pare interesantă, este aceea a identificării actorilor cu personajele pe care le interpretează. Intrebarea pe care o punem tov. Lovinescu o socotim cît se poate de legitimă: V-aţi gîndit, atunci cînd aţi creat personajele, la actorii care le vor juca?

Ion Fintesteanu (Grigore Dragomirescu)

« In unele cazuri, da. In special, rolul bunicii a fost scris din capul locului pentru Lucia Sturdza Bulandra ».

Pentru că am vorbit de personajele piesei, am găsit cu cale să ne oprim o clipă la cel care ni se pare cel mai complex alcătuit, la Matei. Îl consideră autorul un personaj tipic?

Dida Calimachi (Emilia

« Categoric, da. In Matei am vrut să denunț neantul, neputința și uneori turpitudinea, care se ascund sub formulele teoriilor idealiste, evazioniste și individualiste burgheze. In intenția mea, sinuciderea lui Matei apare ca simbolul cel mai pregnant al acestei sterilități și al acestei naivități spirituale, care nu poate stîrni în jurul ei decît influențe nefaste: Petru, fratele lui Matei, este împins la un act necugetat, datorită căruia devine un infirm, iar Irina, sedusă de mirajul unei iubiri « dincolo de orice limită », ajunge pînă în pragul sinuciderii. »

Ne îngăduim în încheiere, să-l întrebăm pe tov. Horia Lovinescu, care din personaje îi este mai drag.

« Toate îmi sînt la fel de dragi, ne răspunde scriitorul.

Evident, mă refer la personajele pozitive. In special de unul sînt foarte mulțumit, pentru felul cum l-am dus la capăt și îndrăznesc să mărturisesc această satisfacție, poate lipsită de modestie: este vorba de personajul « mama ».

Socotesc că este mai greu să realizezi un personaj șters, discret, purtînd toate aparențele unei mediocrități, și să-i conferi, totuși, în evoluția lui, o semnificație umană adîncă, decît să realizezi un personaj cu trăsături nete ».

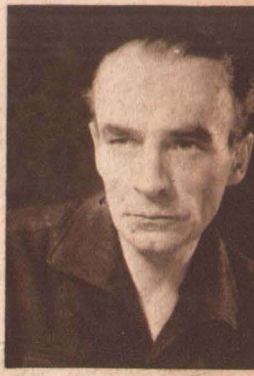

Iulian Necșulescu (Dan Pleșa)
Marcela Rusu (Irina)
Emil Botta (Matei)

Am adresat autorului «Citadelei sfărîmate» aceste cîteva întrebări, ale căror răspunsuri credem că vor interesa pe cititorii noștri, care au apreciat ultima premieră originală a Teatrului Național.

LIA MARMELIUC

...na Diaconescu (Marie-Jeanne)

Alexandrescu-Vrancea (Georges Gâttescu)

Anca Şahighian (Marie-Jeanne)

Emil Botta-Matei şi Matei Gheorghiu-Petru

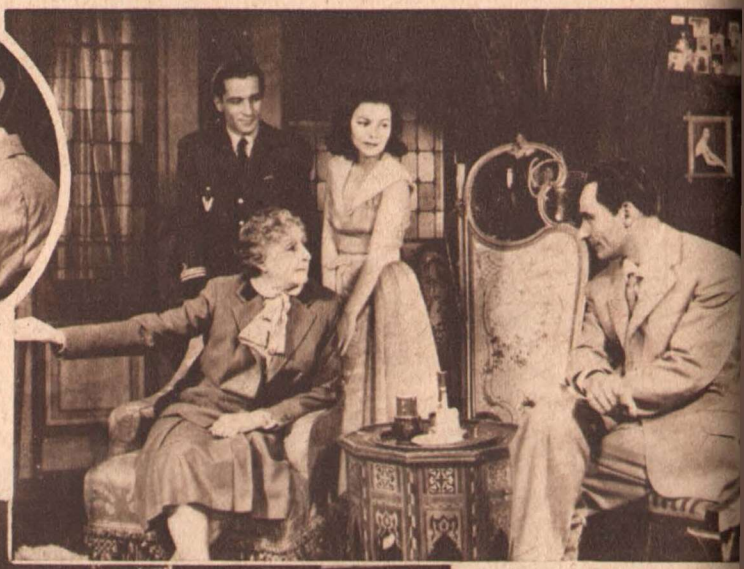

Lucia Sturdza Bulandra-Bunica, Emil Botta-Matei, Marcela Rusu-Irina şi Iulian Necşulescu-Dan

Maria Filotti-Adela, Dida Calimachi-Emilia, Ion Finteşteanu-Grigore Dragomirescu şi Niky Atanasiu-Costică

ULTIMA ORĂ

Niky Atanasiu (I. D. Borcea)

Jenică Constantinescu (Ştefănescu)

Pe scena Teatrului de Satiră din Moscova se reprezintă piesa «Ultima oră» a dramaturgului romîn Mihail Sebastian, în traducerea lui I.D. Konstantinovski.

După «O scrişoare pierdută» aceasta este a doua piesă romînească pusă în scenă de Teatrul de Satiră din Moscova.

Regizorul piesei este E. B. Krasnianski, artist emerit al R.S.F.S.R.

Pe scena Teatrului Naţional «I. L. Caragiale» (Sala Studio) «Ultima oră» se reprezintă în următoarea interpretare: C. Antoniu (Alex. Andronic) I. Finţeşteanu (Grigore Bucşan), Niky Atanasiu (I. D. Borcea), Jenică Constantinescu (Ştefănescu), Al. Demetriad (Voicu), Şerban Iamandi (Pompilian), Al. Ionescu Ghibericon (Brănescu), D. Amigdalis (Agopian), D. Ene (Huber), I. Horaţiu (Niţă), Şerban Constantinescu (Un băiat cu cafele), Marcela Rusu (Magda Minu), Carmen Stănescu (Gaby), Maria Voluntaru (Ana), Victoria Corciov (D-ra Werner).

Regia: Moni Ghelerter

Costache Antoniu (profesorul Alexandru Andronic)

Ion Finţeşteanu (Bucşan) şi Marcela Rusu (Magda Minu)

O viitoare premieră

REGELE LEAR

Străvechi legende anglo-saxone au descris povestea bătrînului rege Lear şi a celor trei fiice ale lui: Regan, Goneril şi Cordelia, poveste din care William Shakespeare a făurit una din cele mai zguduitoare tragedii.

Jucată pentru prima oară la Londra, în iarna anului 1606, această capodoperă este socotită, pe bună dreptate, a fi una din culmile dramaturgiei shakespeariene, pentru puterea şi profunzimea cu care dezvăluie aspectele cele mai dureroase ale nerecunoştinţei filiale, pentru realismul şi forţa dramatică, care alcătuiesc pivotul unei îngrozitoare tragedii părinteşti.

«Regele Lear» este drama unui monarh britanic care — cu forţele vlăguite de vîrstă — se hotărăşte să-şi împartă ţara între cele trei fiice ale sale. Înainte, însă, de a înfăptui împărţirea, suveranul vrea să le măsoare afecţiunea, întrebîndu-le cît de adîncă este dragostea ce i-o poartă.

Regan şi Goneril se întrec în declaraţii înflăcărate, în timp ce Cordelia răspunde cu modestie şi sinceritate că ea îl iubeşte aşa cum o fiică îşi iubeşte părintele.

Orbit din pricina puterii regale şi a linguşirilor cu care l-au înconjurat curtenii, Lear este nemulţumit de cuvintele Cordeliei, pe care o alungă şi o dezmoşteneşte.

Rămas fără tron, nechibzuitul bătrîn este izgonit pe rînd de cele două fiice ale sale, cărora le împărţise regatul.

Pe jumătate nebun, rătăcind prin ploi şi furtuni, el este regăsit de Cordelia, devenită regină a Franţei prin căsătoria cu ducele de Bourbon. Dar armata franceză — debarcată în Anglia şi condusă de Cordelia, care înţelege să vină astfel în ajutorul tatălui ei — este învinsă în bătălie. Lear şi fata lui cea mică sînt luaţi prizonieri. În temniţă Cordelia este ucisă. Zdrobit de această ultimă şi supremă lovitură, bătrînul Lear se prăbuşeşte neînsufleţit.

N. Bălţăţeanu şi Ion Manolescu (Aspect de la o repetiţie)

În bătrînul Lear, genialul dramaturg întruchipează trăsăturile unui monarh despotic şi capricios, care îşi închipuie că poate să poruncească dragostei, că poate stîrni sentimente adînci de afecţiune, dăruind în schimbul lor fie chiar şi un regat. Egoist şi capricios, bătrînul monarh nu se regăseşte pe sine, nu dobîndeşte înţelepciunea decît atunci cînd întîlneşte prefăcătoria, răutatea, durerea, atunci cînd înfruntă cu adevărat viaţa şi ajunge, cunoscînd mizeria şi vitregia vremurilor sale, un om simplu şi bun, un însetat de dreptate şi adevăr.

Pusă în scenă de Sică Alexandrescu, asistat de: Traian Niţescu, Radu Beligan şi N. Kirilov, tragedia «Regele Lear» are următoarea distribuţie: Regele Lear — Gh. Storin; Regele Franţei — Al. Demetriad, N. Pereanu; Ducele Burgundiei — I. Anastasiad; Ducele de Cornwall — Vasile Lăzărescu, I. Ulmeni; Ducele de Albany — Nicu Dimitriu, Virgil Popovici; Contele de Kent — G. Ciprian; Contele de Glocester — Ion

Manolescu; Edmund — N. Bălţăţeanu, C. Bărbulescu; Edgar — Emil Botta, Mihai Berechet, Iulian Necşulescu; Curan — C. Giura; Oswald — Ion Henter, Emil Liptac; Nebunul — Marcel Anghelescu, V. Birlic; I-ul slujitor — C. Diamandi; bătrînul cerşetor — D. Ene; Vestitorul — A. Stambuliu; un ofiţer al lui Edmund — G. Soare; un nobil — Stamate Popescu, Gr. Magacevschi; Goneril — Aura Buzescu, Irina Răchiţeanu - Şirianu; Regan — Marietta Anca, Dina Cocea; Cordelia — Marietta Deculescu, Anca Şahighian.

Decorurile aparţin lui W. Siegfried, iar costumele se execută după schiţele Cellei Voinescu.

Aura Buzescu şi Marietta Anca (Aspect de la o repetiţie)

Regizorul Sică Alexandrescu, Dina Cocea şi Irina Răchiţeanu-Şirianu

Regizorul Sică Alexandrescu, N. Bălţăţeanu, Gh. Storin şi Ion Manolescu, în timpul unei repetiţii.

NUNTA LUI FIGARO

27 aprilie 1784. E noapte tîrziu şi liniştea învăluie străzile Parisului. Dar în sala Comediei Franceze răsună hohote nestăpînite de rîs, cît pe aci să acopere replicile vii, spumoase, ale actorilor.

Pe scenă se perindă personaje pe care publicul epocii le-a întîlnit cu cîţiva ani în urmă, pe scena aceluiaşi teatru în celebra comedie «Bărbierul din Sevilla»: şugubăţul şi isteţul Figaro, contele Almaviva, soţia sa Rosine, doctorul Bartolo, Don Basile şi alţii. Dar atmosfera nu mai este aceeaşi, după cum şi întîmplările sînt altele, potrivite spiritului eroilor care au evoluat odată cu timpul.

Veselul bărbier Figaro a devenit valetul contelui Almaviva, care la rîndul său s-a transformat dintr-un tînăr îndrăgostit, simpatic, într-un stăpîn feudal egoist şi despotic, într-un soţ nepăsător şi imoral. Contele vrea cu tot dinadinsul s-o seducă pe Suzana, camerista contesei şi logodnica valetului său, Figaro. Dar intenţiilor lui necinstite li se opune o întreagă coaliţie din care fac parte atît contesa — îngnită de purtarea soţului ei — cît şi cei doi logodnici, Figaro şi Suzana, care-şi apără dreptul la fericire.

O serie întreagă de peripeţii dintre cele mai neprevăzute şi mai încurcate fac să crească simpatia spectatorilor pentru îndrăzneţul Figaro, pentru Suzana, fată din popor cu sentimente cinstite, pentru Rosina, pe care rangul de contesă nu a făcut-o mai fericită, ci dimpotrivă.

Piesa se termină printr-un quiproquo în care planurile contelui sînt demascate în timp ce Figaro, victorios, se poate bucura în linişte de dragoste şi fericire cu soţia sa Suzana.

Iar cînd cortina se lasă, stingînd ecoul ultimelor cîntece care exprimă victoria celor doi îndrăgostiţi, un val de aplauze izbucnesc în sala Comediei Franceze.

Astfel a întîmpinat Parisul popular în acea seară de aprilie a anului 1784,

premiera uneia din comediile rămase nemuritoare în dramaturgia universală «Nunta lui Figaro» a scriitorului francez Beaumarchais.

Fără îndoială că multe dintre spiritele luminate ale epocii, care au asistat atunci la triumful piesei lui Beaumarchais, au înţeles — în lumina frămîntărilor care agitau Franţa în acei ani — că acest triumf prevestea clar victoria «stării a treia», victoria poporului francez asupra orînduirii feudale.

Pentru că înapoia intrigilor abil înnodate şi deznodate ale comediei, înapoia replicilor spumoase şi a deznodămintelor spectaculoase, se întrezăreşte conturul adevăratului conflict: conflictul care opune spiritul sănătos şi voinţa neînfricată a oamenilor din popor, egoismului, putreziciunii morale şi corupţiei aristocraţiei. Şi dacă ideile acestea sînt mascate dibaci în anumite scene ale piesei, ele sînt proclamate făţiş în monologul lui Figaro din actul al V-lea, care constituie un adevărat rechizitoriu, batjocoritor, dar în acelaşi timp necruţător, împotriva aristocraţiei privilegiate şi a muribundei ei orînduiri politice.

Tocmai aceste idei l-au făcut pe Ludovic al XVI-lea să exclame îngrozit: «Beaumarchais îşi bate joc de tot ceea ce se cuvine respectat într-un stat» — şi să interzică reprezentarea piesei «Nunta lui Figaro» mai bine de şase ani.

Dar tot aceleaşi idei au făcut ca generaţii de oameni simpli să iubească şi să preţuiască comediile lui Beaumarchais, care — aşa cum spunea Puşkin: «A pus în scenă, a demascat şi a sfîşiat tot ce fusese considerat pînă atunci ca inviolabil».

Reprezentarea piesei «Nunta lui Figaro» în traducerea Andei Boldur, pe scena Teatrului Armatei (sala din B-dul Magheru) este primită cu satisfacţie de publicul nostru. Eroii lui Beaumarchais sînt interpretaţi de: C. Brezeanu (contele), Migri Avram Nicolau (contesa), Florin Scărlătescu (Figaro), Nineta Gusti (Suzana), C. Ramadan (Antonio), Sandina Stan (Marceline), Virgil Vasilescu (Bartolo), Marga Butuc-Codrescu (Chérubin), G. Cîmpeanu (Basile), Teo Partisch (Grippe-soleil), Sanda Toma (Fanchette), G. Trestian (Brid'oison), Sandu Sticlaru (Double-main), G. Negoescu (Pédrille).

Regia: Vlad Mugur. Asistent de regie: Migri Avram Nicolau. Decorurile şi costumele: Mioara Buescu şi Radu Cunescu.

Compoziţii muzicale originale: Pascal Bentoiu.

Coregrafie: Violette şi N. Bazaca.

J. BUJES

Doamna nevăzută

Carmen Stănescu în rolul Dona Angela

Spumoasa comedie a lui Calderon de la Barca continuă să se reprezinte cu succes pe scena Teatrului Național «I. L. Caragiale», sala Comedia, în următoarea distribuție:

Don Manuel — G. Dănciulescu; Don Juan — C. Bărbulescu, Virgil Popovici; Don Luis — Al. Alexandrescu - Vrancea;

Ileana Iordache în rolul Dona Beatrice

Cosma — V. Moldovan, M. Enache; Rodrigo — M. Cojan, Val. Rădulescu-Biban; Dona Angela-Carmen Stănescu; Dona Beatrice — Ileana Iordache; Isabela — Nina Diaconescu.

Regia: Miron Niculescu.

Nina Diaconescu în rolul Isabelei

Gaby Dănciulescu în rolul Don Manuel și Victor Moldovan în rolul Cosma

Al. Alexandrescu-Vrancea în rolul Don Luis, Gaby Dănciulescu în rolul Don Manuel, C. Bărbulescu în rolul Don Juan și V. Moldoveanu în rolul Cosma

Scriitorul Vojteck Cach, autorul lucrării dramatice «Doamna Calafova»

DOAMNA CALAFOVA

Dramaturgul ceh contemporan Wojteck Cach zugrăveşte în piesa pe care o reprezintă de curînd Teatrul Municipal prefacerile profunde ce se săvîrşesc în conştiinţa unei femei mai vîrstnice, sub influenţa mişcărilor populare revoluţionare ale anilor 1918—1920, în oraşul ceh Cladno.

Văduvă de avocat, Rujena Calafova locuieşte împreună cu fiica ei Blajena şi cu soţul acesteia, negustorul Fidermuz, un îmbogăţit de război lipsit de scrupule. Între Calafova şi Fidermuz există de multă vreme o ostilitate pe care bătrîna femeie nu s-a ostenit niciodată s-o ascundă.

În sînul acestei familii mai întîlnim şi alte personaje tipice ale vremii ca Amalca — fiica Blajenei — şi social-democratul Rineş, logodnicul Amalcăi.

Bătrîna mai are o fiică, pe Maria, care a fugit de acasă pentru a se mărita cu mecanicul de locomotivă Martin, de a cărui soartă — după plecarea lui în război — nu se mai ştie nimic. Rămasă singură, Maria se întoarce în casa părintească. După scurt timp se înapoiază însă de pe front şi Martin. Acesta, împreună cu Filip, — un muncitor care activează în cadrul Partidului Comunist, izbuteşte să desăvîrşească transformarea Rujenei Calafova. Aversiunea bătrînei împotriva unor oameni de teapa lui Fidermuz şi Rineş se schimbă cu timpul într-o ură conştientă. Transformările adînci, care s-au înfăptuit în inima şi conştiinţa Doamnei Calafova culminează cu acţiunea pe care o întreprinde salvîndu-l pe Filip din ghiarele poliţiei burgheze.

«Nădăjduiesc — a declarat scriitorul Wojteck Cach, referindu-se la reprezentarea lucrării sale dramatice pe scena unuia din teatrele noastre — că piesa mea va ajuta spectatorilor din R.P.R. să înţeleagă mai bine realităţile prezentului luînd cunoştinţă de unele aspecte semnificative ale trecutului unei ţări prietene — şi aceasta cu atît mai mult cu cît prezentul îndeagă popoarele noastre, mai mult ca niciodată pînă acum, în luminoase convin-

geri şi năzuinţi identice».

Pe scena «Municipalului» lucrarea dramatică «Doamna Calafova» se joacă în următoarea interpretare: Lucia Sturdza Bulandra în rolul titular, Jules Cazaban—Fidermuz, Marieta Rareş—Svitacova, Ileana Predescu — Maria, Eveline Gruia — Blajena, Aurora Sotropa — Breburdova, Carol Kron — Breburdov, Gh. Mărutză — Tomaş, N. Mavrodin — Martin, Emilia Manta — Amalca, Vasile Florescu — Rineş, Michaela Juvara, Doina Mavrodin —Lidca, Dan Damian —Ondrei, Gh. Oancea— Svitac, Chiriţă Misail — Comisarul, Septimiu Sever—Filip.

Piesa scriitorului Wojteck Cach este pusă în scenă de Dan Nasta.

Un aspect de la repetiţiile piesei «Doamna Calafova» la Teatrul Municipal

Scenă din «Doamna Calafova», reprezentată la Teatrul Municipal din Praga

Sily Popescu (Bertha Gorgon) și Ion Dacian (Ciprian Porumbescu)

Lăsați-mă să cînt!

Noua operetă originală, care se bucură de mare succes pe scena Teatrului de Stat de Operetă, este închinată compozitorului Ciprian Porumbescu.

Scrisă cu prilejul împlinirii unui veac de la nașterea marelui muzician, opereta «Lăsați-mă să cînt» înfățișează un episod culminant din scurta dar zbuciumata viață a acestuia. Acțiunea se petrece la Brașov, în anul 1882, în momentul în care Ciprian Porumbescu pregătea reprezentarea operetei sale «Crai Nou». Autoritățile imperiale, urmărind politica lor reacționară de dezbinare între naționalități și de înăbușire a culturilor naționale din Ardeal, încearcă să împiedice reprezentarea acestei operete. Trimisul curții imperiale — Contele Lichtenberg — și acoliții săi încearcă să corupă pe compozitor, iar apoi îi sugerează să-și traducă opereta în limba germană și s-o epureze de elementele folclorice. Nereușind, ei interzic reprezentarea operetei pe scena teatrului german și iau măsuri drastice de intimidare împotriva lui Ciprian Porumbescu, destituindu-l de la liceul unde era profesor și, în același timp, îi

Puica Alexandrescu (Martha Roth)

află împotriva lui pe prietenii lui maghiari și sași. Compozitorul nu se lasă însă intimidat. El este conștient că opereta sa, inspirată din viața țăranilor și din cîntecul popular, reprezintă o armă de luptă împotriva politicii reacționare a stăpînirii imperiale și hotărăște s-o prezinte, la data anunțată, cu ajutorul prietenilor săi, în sala de festivități a liceului românesc.

În ultima zi, însă, dușmanii muzicianului reușesc prin intrigi s-o convingă pe interpreta principală, Marta Roth, să-l părăsească pe compozitor. Dar nici acest ultim vicleșug nu dă roade, căci fata gazdei lui Porumbescu, Suzana Farcaș, care asistase la repetiții, se oferă să interpreteze rolul.

În actul final asistăm la triumful compozitorului. Jucată de artiști amatori, «Crai nou» cunoaște un succes nemăsurat. Marta Roth și alți prieteni maghiari și sași, dîndu-și seama că au fost victimele unor intrigi ticăloase, vin să-l felicite.

Libretul operetei «Lăsați-mă să cînt» este semnat de Liliana Delescu, Erastia Sever și Viorel Cosma. Muzica, scrisă de compozitorul Gherase Dendrino, împletește melodii originale cu teme din lucrările lui Porumbescu, dezvoltate și îmbogățite.

O altă caracteristică a operetei este atmosfera specifică epocii, pe care Gherase Dendrino a știut s-o sugereze, folosind stilul muzical românesc de la sfîrșitul veacului trecut: romanța, hora legănată, polca și valsul.

Virginica Romanovsky (Suzana Farcaș)

Din activitatea Filarmonicii de Stat

Concertele de muzică maghiară

În cinstea celei de a zecea aniversări a eliberării Ungariei de sub jugul cotropitorilor fasciști, Filarmonica de Stat din București a programat în cursul lunii aprilie o serie de manifestări dedicate muzicii maghiare: un concert simfonic, avînd ca solist pe pianistul maghiar Gy rgy Seb k, două concerte de muzică de cameră și două recitale — unul al pianistului Gy rgy Seb k, iar al doilea al sopranei maghiare Lilly Nemenyi. În programele acestor concerte au figurat prime audiții de lucrări în toate genurile, începînd cu «Muzică pentru instrumente de coarde, percuție și celestă» de Belá Bártok, continuînd cu cvartetul de coarde de Leo Weiner — compozitor din generația de promotori ai școlii naționale maghiare, alături de marii săi colegi Bártok și Kodály, — și sfîrșind cu lieduri de Ferenc Farcás, Paul Kádosa, György Ranki, Eugen Adam și alți compozitori, ale căror nume, mai rar întîlnite pînă acum, încep să se impună tot mai mult dincolo de hotarele patriei lor.

Faptul că în toate programele amintite predomină numele lui Zoltán Kodály — cel mai mare compozitor maghiar în viață — și cel al lui Belá Bártok (de la a cărui moarte se împlinesc anul acesta zece ani), nu este întîmplător, — acești doi mari artiști de valoare universală fiind cei mai reprezentativi exponenți ai artei muzicale maghiare. Atît Bártok cît și Kodály au studiat profund folclorul maghiar, dînd la iveală frumusețile cîntului popular, pe care l-au folosit în mod creator în opera lor. Ambii compo

Pianistul Sebök György

zitori au militat permanent pentru crearea unei arte naționale progresistă și plină de optimism. Activitatea creatoare a acestor doi mari artiști, bazată pe un puternic patriotism și exprimînd o mare dragoste pentru lupta pentru libertate a poporului lor, a deschis căi largi de dezvoltare muzicii maghiare contemporane, dîndu-i un nou conținut. Multilateralitatea cercetărilor lor folclorice a contribuit la scoaterea la lumină a sute de melodii populare maghiare și ale altor popoare; Belá Bártok s-a ocupat în mod special de folclorul slovac și de cel românesc din Ardeal.

În lucrări programatice de proporții mai mari, Zoltán Kodály utilizează ca subiect legenda populară, ca de pildă în suita simfonică «Háry Janos» (extrasă din opera cu același nume) care a fost executată în concertul Filarmonicii. Háry Janos este unul din cei mai iubiți eroi populari maghiari din timpul războaielor antinapoleoniene. Acest personaj, cu o imaginație de poet visător, îmbină fapte eroice, pe care le ia drept realități atunci cînd — devenit povestitorul sfătos și hazliu al satului său natal, în care se întoarce după război — descrie peripețiile luptelor și înfrîngerea lui Napoleon de către oastea de sub comanda sa. Pentru a da un cît mai autentic colorit popular unuia din dansurile din suită, Kodály utilizează țambalul.

Cîntăreața Lilly Nemeny, solistă a Operei Maghiare de Stat din Budapesta

Cîntăreața Lilly Nemenyi a dedicat peste jumătate din Recitalul său de Lieduri, tezaurului melodiilor populare maghiare, culese și prelucrate de Molnar, Kern, Szabolci, Kodály și Bártok.

Această artistă, solistă a Operei Maghiare de Stat din Budapesta, a prezentat publicului nostru un grup de zece lieduri, care au reprezentat o adevărată trecere în revistă a cîntecului popular maghiar, din secolul al XVI-lea pînă astăzi, și trezind interesul publicului românesc

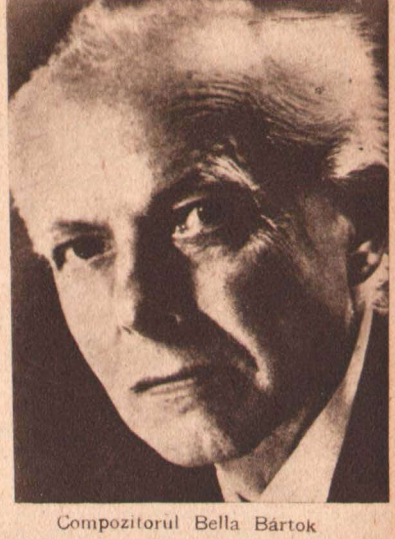

Compozitorul Bella Bártok

Pianistul Sebök György a venit la noi pentru prima oară, după un interval de nouă ani. De atunci, din 1946 — cînd a dat, la noi în țară, un concert dirijat de maestrul George Enescu, — György Sebök a călătorit în zece țări, prezentînd în mai toate recitalele și concertele cu orchestră, ultimele lucrări ale lui Bártok și ale altor compozitori maghiari. Tot el a prezentat, în primă audiție, concertul al treilea al lui Bártok, în Uniunea Sovietică, la Praga și Berlin. Pianistul György Sebök este laureat al Festivalului de la Berlin, iar în urma succeselor obținute în Uniunea Sovietică a fost distins cu Premiul Liszt.

Atît Nemenyi Lilli, cît și György Sebök fac parte din acea categorie de artiști care sînt deplin conștienți de rolul ce-l au ca soli ai artei lor naționale, făcînd cunoscute tot mai mult și tot mai departe, comorile muzicale ale țării lor.
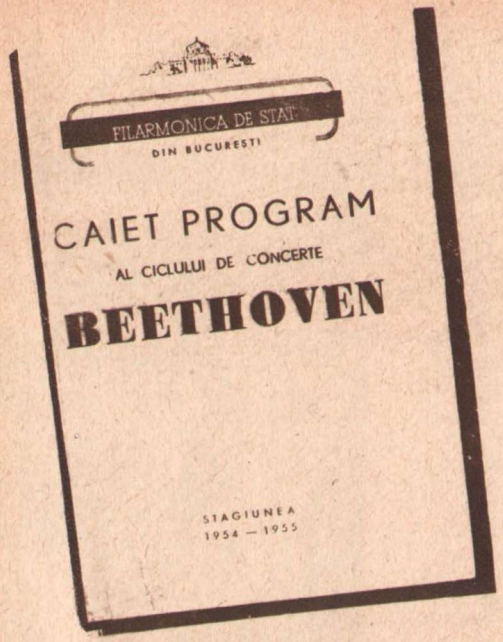
Filarmonica de Stat urmărește cu consecvență acțiunea de popularizare a muzicii simfonice, de cameră, corală etc. nu numai prin concertele pe care le dă cu regularitate, ci și prin mijlocirea programelor de sală.

O atenție deosebită a fost acordată în acest sens, ciclului de concerte Beethoven, pentru care Filarmonica a întocmit un amplu caiet-program. Este pentru prima oară că se tipărește un asemenea îndrumător de concerte, de proporții mai mari — circa 100 de pagini — și care aduce o contribuție de seamă la înțelegerea muzicii.

Caietul-program cuprinde prezentarea vieții și operei genialului compozitor, o serie de considerații mai generale despre simfonie, concert, sonată și uvertură și o analiză a lucrărilor programate în cadrul ciclului Beethoven

Marele compozitor este înfățișat în adevărata sa lumină, pe baza documentelor epocii și a cercetărilor muzicologice noi, întreprinse de pe pozițiile esteticii marxist-leniniste. Beethoven apare astfel ca un strălucit purtător al ideilor înaintate ale epocii sale, unul dintre cei mai mari creatori de valori artistice care, inspirîndu-se atît din realitatea vieții, cît și din trecutul eroic al luptătorilor pentru libertatea poporului, și-a pus muzica în slujba celor mai nobile idealuri ale umanității.

In lucrare este subliniat aspectul profund popular al muzicii beethoveniene.

Simplitatea și concizia scrierii sale muzicale, legătura cu elementele folclorice austriace și germane, mereu prezente — deși în lucrările de mare amploare rareori apar teme autentic populare, — sînt analizate în acest caiet-program.

Complexitatea geniului beethovenian, dramaturgia simfonică din «Eroica», din simfoniile a V-a și a IX-a, caracterul programatic al uverturilor, al «Pastoralei» ș.a. sînt comentate succint și cu o justă pătrundere a problemelor pe care le ridică.

Fiecare simfonie, concert sau uvertură formează obiectul unei analize științifice serioase, în care autorul Caietului-program — tînărul muzicolog Eugen Pricope — urmărește din aproape în aproape desfășurarea lucrării și corespondența dintre elementele muzicii și gîndurile și sentimentele care au inspirat-o.

Limbajul folosit este simplu, clar, accesibil, iar explicațiile sînt însoțite de cîteva sute de exemple-teme, elemente motivice de ordin melodic sau ritmic.

Lucrarea depășește larg obișnuitele programe din sălile de concert, reprezentînd o valoroasă contribuție la cunoașterea operei beethoveniene și, în general, la lămurirea problemelor muzicii.

Informații muzicale

✦ *Cu prilejul împlinirii a zece ani de la eliberarea Cehoslovaciei de sub jugul fascist, Filarmonica de Stat din București a organizat manifestări dedicate muzicii poporului vecin și prieten.*

Astfel la începutul lunii mai a avut loc în sala Dalles, un concert de muzică de cameră. În program au figurat: o sonată pentru violă și pian de Miroslav Krejci (prima audiție), trio «Dumki» de Dvorak și lieduri de Dvorak, Smetana, Vaclav Stepan și Novak. Interpreții concertului au fost: Avdela Veisova-Costea, Iola Gălășanu, Henry Brendier, Serafim Antropov, Ion Filionescu și Helmut Plattner.

✦ *Tot la începutul lunii mai, doi artiști din Republica Cehoslovacă au vizitat țara noastră: harpista Milena Sperlova și flautistul Jaroslav Jofisco care au fost soliștii unui concert simfonic, în cadrul căruia au interpretat Concertul pentru harpă, flaut și orchestră de Mozart.*

Oaspeții cehi au dat și un recital în sala Dalles, în care au interpretat, între altele, lucrări de Bach, Benda, Enescu și Krombloch.

✦ *În cadrul concertelor de muzică de cameră, la 13 mai, Mihai Andricu și Cvartetul Tineretului au interpretat în sala Dalles, Cvintetul cu pian de Șostacovici, Cvintetul cu pian de Faure și Cvintetul Păstrăvilor de Schubert.*

✦ *Trioul Valentin Gheorghiu, Ștefan Gheorghiu și Radu Aldulescu au dat două concerte la Ateneul R.P.R., luni 2 mai și duminică 15 mai, programele cuprinzînd trio-uri de Mozart, Beethoven, Schumann, Arenski, Smetana și Valentin Gheorghiu.*

✦ *La 20 mai va avea loc un recital de pian, dat de Silvia Șerbescu în sala Ateneului R.P.R. Programul cuprinde: Studii simfonice de Schumann, sonata «Apassionata» de Beethoven, o suită pentru pian de Filip Lazăr, două piese pentru pian de C. Silvestri și șase preludii de Debussy.*

✦ *Printre soliștii care vor concerta — în cursul lunii mai — la Studioul Filarmonicii, se numără: sopranele Zoe Dragotescu și Renée Cornea, de la Teatrul de Operă și Balet al R.P.R., violonista Bacs-Ercse Gyongyover (Cluj), pianistul Jäger Iosif (Cluj) și un Cvartet format din tinere elemente de la Conservatorul «Ciprian Porumbescu» din București.*

✦ *Concertele simfonice programate de Filarmonica de Stat din București, pentru luna mai, vor fi dirijate de Mircea Bassarab, Edgar Cosma, Sergiu Comissiona și Ion Costin.*

Dintre soliștii care își vor da concursul în cadrul acestor concerte, menționăm pe Alexandru Demetriad și Elvira Loebe.

Din program fac parte, printre altele, Suita Slovacă de Csekker (prima audiție), Concertul nr. 2 pentru pian și orchestră de Rachmaninov și «Serbări romane» de Respighi.

✦ *Cu prilejul împlinirii a 90 de ani de la înființarea Conservatorului de muzică din București, au loc o serie de concerte simfonice, de muzică de cameră și corală, închinate compozitorilor romîni.*

✦ *Cunoscutul compozitor austriac progresist Iosef Marx va vizita, în cursul lunii mai, țara noastră.*

Cu prilejul acestei vizite, Filarmonica va organiza un concert de muzică de cameră, în cadrul căruia se vor executa lieduri și un cvartet de coarde, compuse de Iosef Marx.

✦ *Nemuritoarea operetă a lui Johann Strauss, «Liliacul», va fi viitoarea premieră a Teatrului de Stat de Operetă. Direcția de scenă va fi asigurată de regizorul Nicușor Constantinescu.*

Ion Dacian, Dagobert Buchholz, bas-baritonul Bruce Dargavel, George Georgescu și Petre Ștefănescu-Goangă

Manifestările muzicienilor din Marea Britanie, la noi

La invitația Institutului Român pentru Relații Culturale cu Străinătatea, bas-baritonul Bruce Dargavel, violonistul Alan Loveday și pianistul Leonard Cassini au fost, în cursul lunii aprilie, oaspeții țării noastre—participînd la cîteva manifestări artistice din Capitală, de la Iași și Cluj, în cadrul cărora au prezentat — între altele— muzica patriei lor.

Originar din Noua Zeelandă, Alan Loveday a venit de timpuriu la Londra, unde și-a făcut studiile, afirmîndu-se mai apoi, cu succes, ca solist al așa-ziselor «concerte de promenadă». La noi, violonistul a interpretat — împreună cu orchestra simfonică a Filarmonicii de Stat, sub conducerea dirijorului Mircea Basarab,— concertul pentru vioară și orchestră de Elgar. Concertul, pe care l-am ascultat în interpretarea violonistului Alan Loveday, este o lucrare de proporții mari, pătrunsă de o melodie generoasă, al cărei bogat conținut de idei și de sentimente a fost exprimat de solist, cu o avîntată măiestrie. Alan Loveday dispune de o tehnică curată și suplă, de un ton amplu, cald și pătrunzător.

În cadrul aceluiași concert, a cîntat și pianistul Leonard Cassini.

Originar din Londra, Leonard Cassini și-a făcut studiile muzicale la Filadelfia, după care, revenind în Marea Britanie, s-a consacrat carierei de concertist. Paralel cu aceasta, Cassini a desfășurat și desfășoară o intensă activitate de popularizare a muzicii prin mijlocirea conferințelor și scrierilor sale.

La noi, Cassini a interpretat concertul pentru pian și orchestră de John Ireland. Bogata viață ritmică și melodică afirmată în acest concert pentru pian, și care, în final, se concretizează sub forma unor dansuri cu caracter popular, a fost redată de pianist cu multă claritate și cu o remarcabilă forță dinamică.

Este de relevat strînsa colaborare dintre soliști și orchestra Filarmonicii de Stat, asigurată de conducerea muzicală avîntată și competentă a lui Mircea Basarab — tînără forță dirijorală ce se manifestă tot mai viguros.

Violonistul Alan Loveday și pianistul Leonard Cassini au dat, la Ateneul R.P.R., și un concert de muzică de cameră, la care au interpretat sonata în do major de Mozart, sonata în la minor de John Ireland și sonata «Kreutzer» de Beethoven. Păstrînd stilul propriu fiecărei lucrări, cîntînd cu mult avînt și cu o aleasă muzicalitate, interpreții au izbutit să dea concertului un nivel artistic superior.

În cadrul manifestărilor artiștilor britanici, bas-baritonul Bruce Dargavel a cîntat pe scena Teatrului de Operă și Balet al R.P.R. în «Traviata». El a cîn-

tat, de asemenea, la Opera de Stat din Cluj, în «Faust».

Originar din Țara Galilor (Walles), Bruce Dargavel a interpretat cele mai variate roluri pe scenele lirice importante din patria sa, inclusiv pe cea a operei din Londra (Covent Garden). Este un bas cantabil a cărui întindere vocală — deosebit de mare — îl face să poată fi socotit totodată drept un bariton. Vocea sa este fermă, caldă, puternică și armonioasă. La aceste însușiri se cuvine menționată dicțiunea, care este de o mare limpezime.

În rolul lui Germont din «Traviata», Bruce Dargavel a avut o creație de adevărată artă, tălmăcind cu o mare forță de expresie frămîntarea sufletească a personajului întruchipat. Jocul său scenic, elegant și plin de distincție, minunatele sale însușiri vocale, i-au cucerit simpatia publicului.

Acompaniat la pian de Dagobert Buchholtz, Bruce Dargavel a dat și un recital de arii

Pianistul Leonard Cassini

Violonistul
Alan Loveday
și dirijorul Mircea Basarab

din opere și lieduri, în cadrul căruia a prezentat un program dintre cele mai variate: Haendel, Mozart, Schumann, Verdi, Leoncavallo, Gounod ș.a.

Cîntărețul a prezentat, de asemenea, cîțiva compozitori din Marea Britanie — prea puțin cunoscuți la noi, ca G. Aitken, L. Malashkin, K. Moss ș.a., precum și o seamă de cîntece populare din Țara Galilor, din Irlanda etc. Acompaniamentul lui Dagobert Buchholtz, desfășurat cu discreție și muzicalitate, a avut un rol important în valorificarea deplină a programului prezentat și a însușirilor cîntărețului.

J-V. PANDELESCU

CALENDAR

EVOCÎND PE COSTACHE ARISTIA

În Bucureştii nuzurului burghezo-moşieresc din ultimul pătrar al veacului trecut, se stingea — în primăvara lui 1880 — lipsit de vedere, neştiut şi bătrîn, dascălul de limba franceză, Costache Aristia.

Vestea morţii lui cernise însă — poate spre nedumerirea multora — porţile Teatrului Naţional, ca şi inimile tuturor bunilor iubitori şi slujitori ai teatrului. Şi asta pentru că, odată cu modestul dascăl se stingea şi unul din martorii şi părtaşii la eroica şi spinoasa istorie a începuturilor artei noastre dramatice, unul dintre cei dintîi deschizători de drum, ca profesor, actor şi animator în această artă. Se stingea, cu Costache Aristia, nu numai o figură pitorească, în bătrîneţea căreia sălăşluiau umbrele eforturilor şi dibuirilor artistice ale teatrului nostru, ci şi figura exemplară a acelui învăţător care a imprimat dintru început artei noastre o esenţă civică şi un sens patriotic, şi care n-a pregetat, cu pilda propriilor lui fapte, să pună alături fiorul artistic şi rodul artei sale de clocotul militării active şi directe pe baricade, cînd o cereau împrejurările, pentru cauzele mari naţionale şi sociale ale poporului.

Evocînd figura lui Costache Aristia, ne amintim de strădaniile depuse pentru înjghebarea unei şcoli de teatru romînesc, care să dea elemente artistice valoroase în stare să înfrunte concurenţa turneelor şi trupelor franceze, italiene sau nemţeşti, şi să facă din teatrul romînesc o tribună de luptă naţională.

Animator, profesor, actor, C. Aristia a fost mereu prezent în prima formaţie teatrală romînească — aceea a Societăţii Filarmonica — ca şi în primele spectacole date în graiul romînesc, spectacole ce dovedeau cu succes, împotriva mentalităţii şi poziţiei înstrăinate a clasei stăpînitoare, că graiul romînesc ştie să se mlădie după canoane poetice.

La luptele politice ce pregăteau marea încercare revoluţionară de la 1848, îl găsim de asemenea pe C. Aristia activ militant, alături de N. Bălcescu şi de ceilalţi fruntaşi ai revoluţiei.

Teatrul Naţional romînesc avea să se dezvolte şi după înăbuşirea revoluţiei, luptînd mai departe cu piedicile cosmopolite ale cîrmuirii. El avea să mulţumească, însă, şi lui C. Aristia, pentru izbînda de a fi ajuns să se impună ca un teatru de valori artistice de netăgăduit, tocmai în anii cînd învăţătorul zăcea orb, uitat şi nevolnic să urmărească, necum să mai participe la viaţa teatrului. Căci forţele artistice de atunci, cîte animau teatrul şi care imprimaseră teatrului caracterul şi funcţia lui populară, ca pe o linie tradiţională, se adăpaseră — direct sau indirect — de la şcoala artistică-cetăţenească a profesorului şi de la pilda luptătorului C. Aristia.

Se cinstesc, azi la 75 de ani de la moarte, — numele şi fapta lui C. Aristia.

În zilele noastre, cinstirea aceasta se face nu numai ca un act de pioasă aducere aminte, dar în deosebi, ca un act stimulator, spre vrednică preţuire, continuare şi îmbogăţire a învăţăturilor şi pildelor lui.

FLORIN TORNEA

Informații teatrale

✦ O nouă lucrare dramatică originală, comedia „Furtună în cancelarie", de Vera Călin și Silvian Iosifescu, este în pregătire la Teatrul Municipal.

Piesa este inspirată din noua viață universitară, acțiunea petrecîndu-se într-una din facultățile noastre.

Direcția de scenă a fost încredințată regizorului W. Siegfried.

✦ Viitoarea premieră a Teatrului Tineretului va fi puternica dramă a lui Alexei Arbuzov, „Ani de pribegie".

Geo Barton, N. Motoc, Ion Cosma, Olga Tudorache, Doina Tuțescu, Aurelia Sorescu, Florica Demion ș.a. vor fi interpreții acestei piese, a cărei regie va fi semnată de C. Sincu.

Decorurile și costumele vor fi realizate după schițele pictorului Lebas.

✦ Tot la Teatrul Tineretului se va pune în scenă o nouă lucrare originală, „În întîmpinarea vieții", datorită tinerei autoare dramatice Ana Novac. Direcția de scenă va fi a lui Dem. G. Loghin și a Dinei Cocea.

✦ „Cer cuvîntul" se intitulează spectacolul de satiră și umor pe care-l pregătește Teatrul de Estradă.

Textul este scris de Eugen Mirea, Mircea Crișan și Alexandru Andy, cu colaborarea lui N.Stroe și A.Felea, și cu melodii compuse de H. Mălineanu.

✦ În cursul lunii mai, Capitala noastră a fost vizitată de mai multe colective artistice din diferite orașe ale țării, care au adus în fața spectatorilor bucureșteni unul sau mai multe spectacole, dintre cele mai reușite din repertoriul lor.

Astfel în zilele de 2, 3 și 4 mai, Teatrul de Stat din Petroșani a dat spectacole cu piesa „Patriotica română" de Mircea Ștefănescu

Tot în aceleași zile, Teatrul de Păpuși din Cluj a bucurat pe micii spectatori din Capitală cu reprezentațiile pe care le-a dat cu „Povestea Porcului" și „Mateiaș Giscarul".

La 9 și 10 mai, am avut prilejul să revedem „Cei din Urmă" de Maxim Gorki, în interpretarea actorilor Teatrului Maghiar de Stat din Oradea, iar la 15 și 16 mai, Teatrul de Stat din Brăila a prezentat drama lui Schiller. „Intrigă și iubire".

✦ Pentru popularizarea în rîndurile tineretului și ale oamenilor muncii din țara noastră a celui de al 5-lea Festival Mondial al Tineretului și Studenților, care va avea loc la Varșovia în anul acesta, precum și pentru a asigura un număr de lucrări valoroase literar-muzicale și de arte plastice cu care țara noastră să participe la concursurile internaționale ce vor avea loc în cadrul Festivalului, Comitetul Central al UTM, în colaborare cu uniunile de creație, inițiază concursuri de creație în domeniile respective.

Lucrările pentru concurs se primesc pînă la data de 20 mai 1955, pe adresa Uniunii respective de creație, cu mențiunea „Pentru concurs".

Juriile care vor examina lucrările prezentate vor fi alcătuite din muzicieni, scriitori, artiști plastici de frunte, reprezentanți ai CC al UTM, ziariști. Juriile vor putea acorda mai multe premii pentru fiecare loc.

Pentru orice lămuriri suplimentare cei interesați se vor adresa la sediul Uniunii respective de creație.

Noutăți de peste hotare

✧ La Moscova, în cadrul activității Palatului de Cultură al Universității de Stat Lomonosov, a luat ființă un original teatru studențesc. Studenții-actori au prezentat în premieră piesa lui V. Katanian: «Ei l-au cunoscut pe Maiakovski» în regia profesorului N. Petrov, artist al poporului din RSFSR, în colaborare cu M. Kristi.

Artistul poporului din URSS — N. Cerkasov — care a interpretat rolul lui Maiakovski din piesa lui Katanian, pe scena Teatrului de Dramă «Pușkin» din Leningrad, și-a manifestat dorința de a veni în ajutorul studenților-actori. În acest scop el va juca în cîteva spectacole pe scena noului teatru studențesc.

În luna mai, cu prilejul jubileului de 200 de ani al Universității de Stat Lomonosov, studenții vor prezenta spectacolul «Prea multă minte strică» de Griboiedov, tot în regia lui N. Petrov și M. Kristi

✧ Teatrul Tînărului Spectator din Moscova prezintă două spectacole noi: «Călătoria de nuntă» de Dîhovicinîi și Slobodscoi și «Casa de turtă dulce» de M. Steglik.

Pe scena aceluiași teatru se prezintă de asemenea comedia «Ce-o să spună amicii». Autorii comediei sînt A. Griazin și E. Karaulov — studenți ai Institutului Chimico-Tehnologic din Kazan.

✧ Teatrul de dramă «Maxim Gorki» din orașul Gorki a pus în scenă drama eroică «Un om adevărat» de T. London (după romanul cu același nume de Boris Polevoi), în regia artistică a lui N. Anoeva. Decorurile sînt semnate de V. Gherasimenko, iar muzica de scenă aparține lui V. Mahlin. Rolul lui Alexei Meresiev este interpretat de tinerii actori G. Pisarev și E. Novikov.

✧ Pe scena Studioului Teatrului German din Berlin se joacă piesa scriitorului Alfred Matusch «Ulița satului», în regia lui Hans Fischer. În rolurile principale apar actorii Gizela May și Gerhard Bienert.

✧ La sfîrșitul lunii aprilie, în localitatea Bochum din R.D. Germană, a avut loc un ciclu de spectacole shakespeariene, în cadrul așa-numitelor «Zile ale lui Shakespeare». Cu acest prilej au fost reprezentate trei din capodoperele dramaturgului englez. Cuvîntul de deschidere a fost rostit de profesorul Wolfgang Schadewoldt (Tübingen), care a vorbit despre «Momentele tragice în teatrul shakespearian și în teatrul antic grec».

✧ În ultimul timp, publicul spectator din Varșovia a avut prilejul să aplaude patru cîntărețe străine în rolul principal din opera națională «Halka» de Moniuszko. Rolul a fost interpretat de Julia Orosz din Budapesta, Natalia Sokolova din Moscova, Steffi Petrova din Praga și Sigrid Ekkenhardt, de la Opera de Stat din Berlin.

✧ Teatrul Național din Varșovia a anunțat de curînd premiera piesei «Maria Stuart» de Fr. Schiller. Teatrele din Wroclaw și Bielsko au înscris în repertoriul lor piesa «Intrigă și Iubire» de același scriitor.

✧ Pe scena Studioului Teatrului din Praga se joacă cu mare succes cunoscuta comedie a lui Bernard Shaw, «Pygmalion» în regia lui Otto Ornest. În rolul Elizei: Zdenka Prochazkova.

✧ Teatrul Central de marionete din Praga și-a sărbătorit de curînd cea de a 5-a aniversare. În cei cinci ani de existență, Teatrul a dat peste 1.500 de spectacole, vizionate de peste 500.000 de copii.

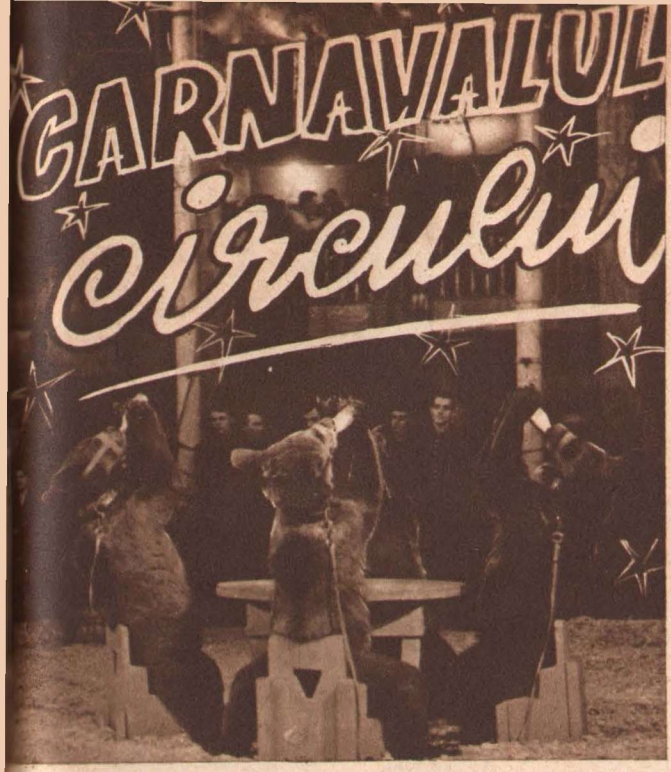

Circul s-a primenit şi pe dinafară şi pe dinăuntru, ca într-un ajun de sărbătoare. Din curtea acum frumos pavată au dispărut movilele de noroi şi de moloz.

Iar înăuntru, parcă e mai multă lumină, poate datorită lampioanelor care reliefează chipul grotesc al măştilor. La cele dintîi măsuri ale orchestrei, arena se transformă într-o piaţă în zi de carnaval.

Apar dominouri şi paiaţe, acrobaţi care fac tumbe, copii, marinari şi colombine, hidalgo, un cowboy şi o ursoaică gătită cu rochie şi scufie. O veselie generală a cuprins arena şi din capul locului buna dispoziţie a publicului este cîştigată.

Fără îndoială că, în momentul în care interpreţii primului număr din program intră în arenă, pregătindu-se să înfrunte aprecierea exigentă a publicului, ei sînt copleşiţi de emoţie, dar şi tu, cetăţeanul care te pregăteşti să devii spectator, eşti la rîndul tău emoţionat.

Oare revederile nu te vor decepţiona? Oare n-a intervenit în luna sau în lunile care te despart de ultimul spectacol văzut vreo insensibilizare care-ţi va rata bucuria de astă-seară? Oare vei mai rîde la unison cu vecinul tău de 7 ani?

E destul să intre urşii în scenă, să se aşeze la locurile lor — să se încaiere puţin — afară din program — ca toate neliniştile să-ţi dispară. Tot aşa copilăros ai rămas. Mai poţi ride. Şi încă cum!... Unul din urşi se aşează la o masă; cu un semn din cap, îi invită şi pe ceilalţi. Li se aduc sticle cu lapte şi urşii beau, dînd dovadă de bună creştere, ponderîndu-şi lăcomia, fără mofturi şi fără să se păteze.

Publicul se distrează preţuind eforturile celor doi dresori: Francisc Toth şi Fr. Balaiti. Fiecare urs trece la locul său, profitînd de un moment de repaus pentru a-şi reface ţinuta. Cochetăria cu care îşi freacă faţa cu labele — ca şi cînd şi-ar trece un puf peste obraz — mă face să ghicesc că primul exemplar din stînga e o ursoaică.

*

Cînd familia Popescu îşi face demonstraţia acrobatică îţi dai seama că eşti cu-

prins de un sentiment de spaimă. Rîsul a fost înlocuit cu frica — atunci cînd Ch. Popescu își aruncă pe rînd cele două fetițe în aer, le prinde pe tălpile picioarelor, el însuși stînd în echilibru, le aruncă din nou, le răsucește prin aer.

Muzica încetează și bine face — e un moment atît de încordat! Fetița cea mică evoluează prin aer..... îți mișcă un gînd... îl alungi.....

Muzica începe din nou; totul e în ordine.

*

Pe „Mitzi" n-am mai văzut-o de doi ani. Nici nu știam dacă mai trăiește. Ultima oară, mi s-a părut slabă, bătrînă și nețesălată. Și iat-o pe Mitzi întinerită, grasă, cu pielea lucind de bună îngrijire. Mitzi execută un număr cu încă o surată de-a ei și cu un poney, conduși de «cravașa magică» a lui Vicențiu Krateyl. O privesc pe Mitzi în timp ce poneyul execută un solo.

Cu cîtă demnitate privește Mitiz publicul! Cîtă superioritate în ochii ei față de noi, cei care nu avem răbdare să se deschidă magazinele la ora 4 sau să ajungem mai repede la casa de bilete a unui cinematograf.

Mitzi e un monument de neclintită răbdare.... De aceea ne privește cu superioritate, mișcîndu-și alene cele două piramide egiptiene din spate, poate singurele amintiri ale ținuturilor ei natale, căci, am uitat să spun, Mitzi este cămila circului.

*

Dacă reușești să-ți înfrîngi spaima și să privești cu sînge rece acest număr excepțional de greu, care se numește «lira pe umăr» și pe care-l interpretează Stan Marin și Stan Dorina, ajungi la concluzia că omul poate pătrunde în curtea imposibilului, fie sărind cu îndrăzneală zidul înalt care o împrejmuiește, fie împingînd cu perseverență poarta grea.

*

Călare pe un cal alb, o fetiță cu păr auriu, îmbrăcată într-o rochie diafană ca o aripă de libelulă, străbate arena în salt ușor; Ildico, fetița pe care am admirat-o de atîtea ori pe trapez, se dovedește a fi o măiastră călăreață. Ea execută împreună cu fratele ei ceva mai mare — Galio — un complicat număr de acrobație ecvestră.

Contrastul dintre calul mare, vînjos, și mica amazoană cu păr auriu, care-l strunește și-l domină, te duce nemijlocit și fără efort în lumea basmelor.

*

Pe Lydia Krateyl am văzut-o de nenumărate ori și de nenumărate ori i-am admirat măiestria de amazoană. Dar la spectacolul de azi am cunoscut-o pe Lydia

Krateyl-jonglera. In echilibru grațios de baletistă, într-un singur picior pe spinarea calului, ea jonglează cu o minge enormă și cu niște tipsii de metal.

Carolina Petrache execută la trapez un număr excepțional de greu, cu grația și dezinvoltura cu care ar executa o figură de dans.

*

Am așteptat cu multă nerăbdare numărul intitulat « Jocheul » care urma să fie executat de talentatul și tînărul Aloïs Krateyl. Poate că ar fi bine ca numerele care nu se reprezintă în seara respectivă să fie șterse din program, spre a se evita — în felul acesta — eventualele decepții ale spectatorilor.

Pauzele dintre numere au fost presărate cu așa numitele « antreuri comice », destul de izbutite și de variate.

Preocuparea pentru textul care precede fiecare număr, reprezintă un pas în plus spre calitate.

O singură întrebare umbrește impresia bună pe care ne-o lasă acest nou spectacol al circului, « dacă nu cumva se depărtează prea mult de înțelegerea copiilor, riscînd să devină un spectacol exclusiv pentru maturi ».

Ar fi o primejdie, pentru că sensul unui spectacol de circ este tocmai acela al îmbinării tuturor calităților, pentru a putea interesa toate vîrstele.

SIMINA RADU

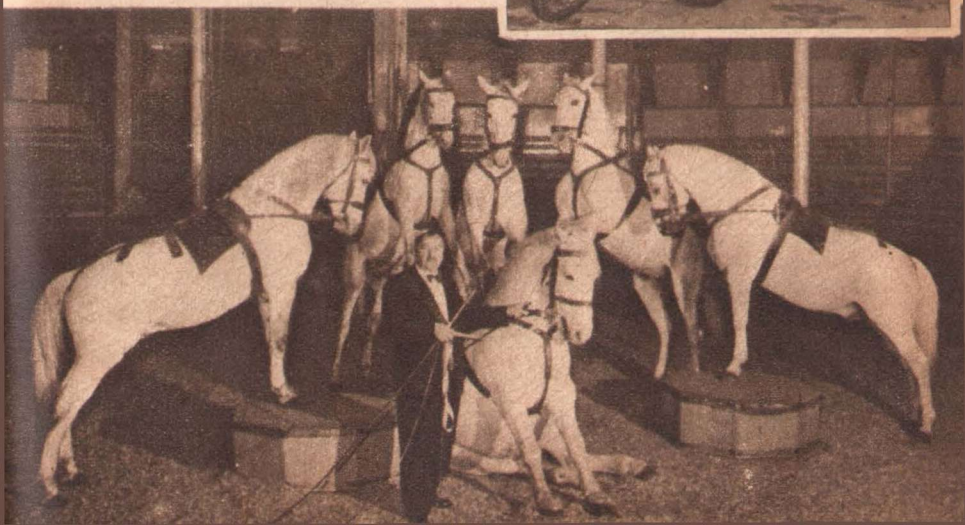

umor

Eu, Georgel Popescu

Eu, Georgel Popescu, zis și domnul Goe
(patru ani jumate-șapte, la nevoie)
Am o reclamație (o durere mare!)
Ce purcede-ntreagă dintr-o întîmplare.

Zice tata miercuri: «Am bilete joi!»
Zice mama: «Merge și Georgel cu noi!»
Zice tata «Dragă, să-l lăsăm acasă.
E prea mic băiatul. Nici nu cred că-l lasă
Înăuntru-n sală. Cu copii nu-i voie»,
Fin surîde dînsa: «O să intre Goe,
Că-i, mînca-l-ar mama, bine dezvoltat,
E'nălțuț... așa că, totu-i aranjat.
O să spun că are șapte ani, nu patru,
Și, în felul ăsta, or să-l lase-n teatru».

Joi, îmi pune mama bluza cadrilată,
Din dulapul tatii scoate o cravată,
Imi așează basca în diagonală,
Și-o pornim în grabă, fericiți, spre sală.
Zice-un nenea-n ușă: «Cîți ani are puștiu'?»

(Eu mă uit la dînsul și mă fac că nu știu)
«Șapte» — spune mama «Oare nu se vede?»
Nenea ne dă drumul ... dar nu-i vine a crede.

Iată-mă în sală. Ard de nerăbdare
Să înceapă piesa. Să mă bucur tare.
Dar ce bucurie!?! Fie la dușmani!!
Asta ce e, teatru? Ptiu! Pentru guzgani!
Nu-i un urs pe scenă, nu-i un iepuraș,
Nu-i o veveriță, un cotoi poznaș,
Făt-Frumos nu urcă-n slava cerului
Pe căluț, ducînd-o pe Ileana lui,
Nu-i nici Țîndărică, vesel și ghiduș,
Care sa prezinte-o piesă de păpuși.
Nu-i nimic din astea și-alte variante.
Faptele de-aicea-s neinteresante.
Unii se agită. O femeie plînge.
Mormăie într-una despre-«amor» și «sînge»

Un bărbat ca tata (dar cu permanent)
Nu știu ce îndrugă, despre-un document.
Plînge toată scena. Plîng și cei din sală.
Ce mai tura vura: e o plictiseală!!!

Ca să-mi treacă vremea, ronțăi la bomboane.
Scot din buzunare două-trei baloane,

Umflu unu-agale, să-mi înșel plictisul —
Leg la cap cu ață, leg cu tot dichisul,
Dar, plutind, balonul se atinge-drace! —
Chiar de cocul mamei, care-i plin de ace,
Și se sparge-n aer, cu-o răbufnitură!
Tata-mi dă o palmă. Lumea face gură.
Mă pufnește plînsul. Mama mă-mbunează,
Imi cojește-alune și mă prelucrează:
— «Uită-te pe scenă. In acest salon
Nene ăla plînge c-a pierdut un tron.
Tanti-i amărîtă, pentrucă-l adoră».
Și, în felul ăsta-mi bate capu'o oră.
Lumea-n jur foșnește, sîsîie și-njură.

Mie-mi crapă capul. Mama dă din gură. .
Că e teatru mare. . . că-i o tragedie. . .
Eu, pe-ascuns, sub scaun, fabric din hîrtie
Avioane «super», iuți și minunate.
Cînd ea-ntoarce capul, jumătate
Din escadră, pleacă-n falnic zbor. .
Și aterizează-n capul. . . tuturor.

Tata-mi arde-o palmă. Iar scandal în sală.
Sisîie vecinii. Of! Ce plictiseală!
Ce să fac? Pe scenă iarăși se oftează.
Cît is eu de mare, mă exasperează.
Mă întorc spre sală. Uite, ce noroc!
Într-un rînd, în spate, Tică Biridoc. . .
Face un semn cu mîna. Îi răspund voios.

Zeci voci de-odată îmi comandă: «Jos!»
Tică strigă: «Goe, haidem pe culoar
Tot n-avem ce face, să jucăm țintar. . .»
Eu aprob și, iute, mă strecor prin rînd...
«Ce deștept e Tică, ce i-a dat prin gînd!»
Și ridic privirea. . . Maică preacurată!
Nenea de pe scenă, șade lîngă-o fată

Și, cu mîna stîngă, (plină de inele)
Cu cuțitu-o'njunghie, pînă la plăsele.
Scot un țipăt groaznic «Mamă, o omoară!»
Sala toată urlă: «Dați copilu-afară!»

Și la ora 9 — deci la actul trei —
Ne aflăm pe stradă, furioși. . . Ce vrei!!?

Eu Georgel Popescu, zis și domnul Goe
(patru ani jumate-șapte la nevoie)
Vă întreb: «Se poate, astfel de ocară
Să ne dea, cu toții, de la teatru-afară?

SANDA PRUNDEANU

Răspundem cititorilor

Tov Carmen Slăvoiu — Craiova — Str. Aurel Vlaicu 17. Ne pare rău că nu putem satisface dorința d-tale și a colegelor d-tale de a vedea spectacolul «Magazin de Stat» pe scena teatrului din Craiova. Aceasta, bineînțeles, pentru că nu noi sîntem cei îndrituiți să dispunem de turneele Ansamblului de Estradă.

Totuși, pentru ca Ansamblul de Estradă să poată cunoaște interesul pe care îl purtați unuia dintre spectacolele sale, noi îi vom trimite scrisoarea d-tale, împreună cu adresa la care îi se poate răspunde. —

Tov. Aurel Rădulescu — București — Str. Dr Marcovici 9. Am primit poezia d-tale care exprimă sentimente de prețuire și de adîncă dragoste pentru operele marelui compozitor Ludwig van Beethoven.

Ea, însă, nu poate apărea în revista noastră, care, așa după cum se poate desprinde din cuprinsul ei, este o publicație cu caracter informativ, și nu literar.

Noi o vom trimite unei publicații literare, de unde mai lesne vei putea căpăta îndrumări competente, în legătură cu ideile poeziei și forma în care au fost exprimate.

Tov. Clean V. Remus — Bîrlad — Str. Cerealelor nr. 15. Ne vine destul de greu să răspundem ambelor d-tale dorințe, pe de o parte pentru că — după cum ai văzut — revista noastră nu publică jocuri de cuvinte încrucișate, pe de altă parte, pentru că nu intră în competența noastră să ne dăm avizul asupra unui astfel de joc. Totuși, pentru a te satisface măcar în parte, trebuie să-ți spunem că încrucișarea pe tema respectivă, ni se pare destul de interesantă. Credem, totuși, că unele încrucișări (de ex. 5, 6, 7 orizontal—4, 7, 11 vertical etc.), nu ilustrează de ajuns tema, care este foarte bogată și variată și că s-ar fi putut găsi alte cuvinte. Pe de altă parte, unele definiții (6, 8, 11, 12 oriz. — 2, 12 vert. etc.) sînt prea ușoare, iar altele, ca definițiile cuvintelor PARCA, AORTA, SALA, DIFUZOR, etc., sînt greșite.

Părerea noastră este să trimiți jocul unei reviste care publică asemenea materiale, le unde vei putea primi indicații și observații mai ample decît cele pe care le-am putut face noi, la prima vedere și într-un spațiu restrins.

Fotografiile din acest număr au fost executate de:
I. S. Decorativa, Gh. Vulpaș și Dan Vasiliu.

BIBLIOTECA ACADEMIEI REPUBLICII POPULARE ROMÎNE

Coperta I-a: *George Enescu, strălucitul reprezentant al culturii muzicale românești.*

Coperta a IV-a: *Septimiu Sever-Marchizul de Posa și Fory Etterlé-Don Carlos, într-o scenă din «Don Carlos» de Fr. Schiller.*

FILATELIA

ESTE UN MIJLOC PUTERNIC
DE EDUCARE ȘI
CULTURALIZARE
A MASELOR

★

OGLINDEȘTE MINUNATELE
REALIZĂRI ALE REGIMULUI
NOSTRU DE DEMOCRAȚIE
POPULARĂ

★

ESTE UN PREȚIOS AJUTOR
AL ȘCOLII

★

Difuzarea timbrelor filatelice și abonamentele filatelice se fac prin librării și magazine

Intreprinderea Horticolă

„1 MAI"

execută proecte și lucrări de amenajare de parcuri, grădini și terenuri de sport, decorațiuni florale, buchete, jerbe, coșulețe, etc.

Pentru executarea de proecte, adresați-vă la sediul

Intreprinderii Horticola „1 Mai"

din B-dul. Schitu Măgureanu nr. 10
Telefon 3.45.78 și 3.67.92.

Pentru decorațiuni florale, jerbe, buchete, etc. adresați-vă serviciului comercial, Piața Operei de Stat nr. 4.

Telefon 449.16.

ADRESELE sălilor de spectacole:

TEATRUL	ADRESA	Telefonul
TEATRUL DE OPERĂ ŞI BALET AL R.P.R.	Bd. 6 Martie nr. 70—72	3.83.95 int.8
TEATRUL NAŢIONAL «I. L. CARAGIALE» Sala COMEDIA	Pasajul Comedia	4.71.71
TEATRUL NAŢIONAL «I. L. CARAGIALE» Sala STUDIO	Piaţa Amzei	5.15.53
TEATRUL MUNICIPAL	Schitu Măgureanu nr.1	4.60.60
TEATRUL ARMATEI	Bd. Magheru nr. 20	2.90.05
TEATRUL ARMATEI	Calea 13 Septembrie nr. 6	4.19.05
TEATRUL MUNCITORESC C.F.R. GIULEŞTI	Şoseaua Giuleşti nr. 8	6.04.82
TEATRUL TINERETULUI	Str. N. Bălăceanu nr. 2	6.04.77
STUDIOUL ACTORULUI DE FILM «C. NOTTARA»	Str. Const. Mille nr. 14	
FILARMONICA DE STAT	Ateneul R.P.R.	6.00.60
STUDIOUL FILARMONICII	Ateneul R.P.R.	
TEATRUL DE STAT DE OPERETĂ	Splaiul Independenţei nr. 1	3.98.48
ANSAMBLUL DE ESTRADĂ	Sala Calea Victoriei 174	4.56.51
SALA FOST TEATRUL TINERETULUI	Str. Al. Popov. nr. 23	
SALA DALLES	Bd. N. Bălcescu	
SALA LIBERTATEA	Str. Dobrogeanu Gherea nr. 4	
TEATRUL ŢÂNDĂRICĂ SALA ORFEU	Pasajul Comedia	3.25.19
ANSAMBLUL DE CÎNTECE ŞI DANSURI C.C.S.	Str. Lipscani 53	3.15.00
ECHIPA ARTISTICĂ A C.C.A	Str. Uranus nr. 6	6.28.90
CIRCUL DE STAT	Piaţa N. Bălcescu nr. 2	5.69.88

Editată de C.D.B. Centrul de difuzare a biletelor de spectacole
Redacţia, str. Academiei Nr. 29. Telefon 3.11.46

LEI 2

TEATRU MUZICĂ